

SOCIAL CAPITAL AND WOMEN'S ECONOMIC THINKING: A SOCIO-PHILOSOPHICAL APPROACH

Umidakhon Sodiqjonovna Maksumova

Doctor of Philosophy (PhD), Senior Lecturer

Fergana State University

E-mail: u.maksumova81_fdu@mail.ru

Science ID: MFR-0525-0082

Fergana, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: social capital, women's economic thinking, women entrepreneurship, gender equality, human capital, social trust, inclusive economic development.

Received: 04.08.26

Accepted: 05.08.26

Published: 06.08.26

Abstract: This article examines the role of social capital in shaping women's economic thinking from a socio-philosophical perspective. The study analyzes the influence of social trust, social networks, cooperation, and institutional support on women's economic decision-making, entrepreneurial activity, and innovative capacity. The research is based on socio-philosophical analysis, systems approach, comparative analysis, and content analysis. The findings indicate that strengthening social capital enhances women's economic participation, entrepreneurial initiatives, and inclusive economic development.

IJTIMOYIY KAPITAL VA AYOLLAR IQTISODIY TAFAKKURI: ZAMONAVIY IJTIMOIY-FALSAFIY YONDASHUV

Umidaxon Sodiqjonovna Maqsumova

PhD, katta o'qituvchi

Farg'ona davlat universiteti

E-mail: u.maksumova81_fdu@mail.ru

Ilmiy identifikatsiya raqami: MFR-0525-0082

Farg'ona, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: ijtimoiy kapital, ayollar iqtisodiy tafakkuri, ayollar tadbirkorligi, gender tengligi, inson kapitali, ijtimoiy ishonch, inklyuziv iqtisodiy rivojlanish,

Annotatsiya: Mazkur maqolada ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirishdagi o'rni zamonaviy ijtimoiy-falsafiy yondashuvlar asosida tahlil qilingan.

ijtimoiy falsafa.

Tadqiqotda ijtimoiy kapitalning tarkibiy elementlari – ijtimoiy ishonch, hamkorlik madaniyati, ijtimoiy tarmoqlar va institutsional qo'llab-quvvatlashning ayollarning iqtisodiy qarorlar qabul qilishi, tadbirkorlik faolligi hamda innovatsion salohiyatiga ta'siri ochib berilgan. Tadqiqot ijtimoiy-falsafiy tahlil, tizimli, qiyosiy-komparativ va kontent-tahlil metodlari asosida amalga oshirilgan. Natijalar ijtimoiy kapitalni rivojlantirish ayollar iqtisodiy tafakkurini takomillashtirish, ularning iqtisodiy faolligini oshirish hamda inklyuziv iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashning muhim omillaridan biri ekanligini ko'rsatadi.

СОЦИАЛЬНЫЙ КАПИТАЛ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ ЖЕНЩИН: СОВРЕМЕННЫЙ СОЦИАЛЬНО-ФИЛОСОФСКИЙ ПОДХОД

Умидахон Содикжоновна Максумова

Доктор философии (PhD), старший преподаватель,
Ферганский государственный университет.

E-mail: u.maksumova81_fdu@mail.ru

Научный идентификационный номер: MFR-0525-0082

Фергана, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: социальный капитал, экономическое мышление женщин, женское предпринимательство, гендерное равенство, человеческий капитал, социальное доверие, инклюзивное экономическое развитие, социальная философия.

Аннотация: В данной статье на основе современных социально-философских подходов анализируется роль социального капитала в формировании экономического мышления женщин. В исследовании раскрывается влияние структурных элементов социального капитала — социального доверия, культуры сотрудничества, социальных сетей и институциональной поддержки — на принятие женщинами экономических решений, их предпринимательскую активность и инновационный потенциал. Исследование выполнено с использованием методов социально-философского анализа, системного подхода, сравнительно-компаративного и контент-анализа. Полученные результаты свидетельствуют о том, что развитие социального капитала является одним из важнейших факторов совершенствования экономического мышления женщин, повышения их экономической активности и обеспечения инклюзивного экономического развития.

Kirish. XXI asrda globallashuv, raqamli transformatsiyalar va bilimlarga asoslangan iqtisodiyotning shakllanishi iqtisodiy taraqqiyot mazmunini tubdan o'zgartirdi. Zamonaviy iqtisodiy rivojlanish endilikda faqat yalpi ichki mahsulotning o'sishi yoki investitsiyalar hajmi bilan emas, balki inson kapitalining rivojlanishi, ijtimoiy ishonchning mustahkamlanishi, teng imkoniyatlarning yaratilishi hamda fuqarolarning iqtisodiy jarayonlardagi faol ishtiroki bilan baholanmoqda. Shu sababli iqtisodiyotning ijtimoiy omillarini o'rganish, xususan, ijtimoiy kapitalning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini ilmiy asosda tahlil qilish dolzarb tadqiqot yo'nalishlaridan biriga aylandi.

Ijtimoiy kapital zamonaviy ijtimoiy fanlarda shaxslar va ijtimoiy guruhlar o'rtasidagi ishonch, hamkorlik, o'zaro yordam va ijtimoiy tarmoqlar majmui sifatida talqin qilinadi. U iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish hamda iqtisodiy qarorlar qabul qilish sifatini oshirishga xizmat qiluvchi muhim nomoddiy resurs hisoblanadi. Ayniqsa, ayollarning iqtisodiy faolligini rivojlantirishda ijtimoiy kapitalning o'rni alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki iqtisodiy faoliyatning muvaffaqiyati ko'p jihatdan ishonchga asoslangan hamkorlik, axborot almashinuvi va institutsional qo'llab-quvvatlash darajasiga bog'liq.

So'nggi yillarda xalqaro tashkilotlar tomonidan ayollar iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirish barqaror rivojlanishning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. World Bank, UN Women, OECD va UNDP hisobotlarida ayollar tadbirkorligini rivojlantirish, iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash hamda mehnat bozoridagi ishtirokini kengaytirish iqtisodiy o'sish bilan bir qatorda ijtimoiy tenglik va kambag'allikni kamaytirishga xizmat qilishi qayd etiladi. Shu bois ayollar iqtisodiy tafakkurining shakllanishini faqat iqtisodiy omillar bilan emas, balki ijtimoiy kapitalning tarkibiy elementlari bilan bog'liq holda o'rganish muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Yangi O'zbekistonda ham xotin-qizlarning iqtisodiy faolligini oshirish, ularni tadbirkorlikka keng jalb etish va gender tengligini ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilanmoqda. Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish, imtiyozli kreditlar ajratish, kasb-hunarga o'qitish, biznesni qo'llab-quvvatlash markazlarini tashkil etish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar ayollarning iqtisodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Biroq mazkur islohotlarning samaradorligi ko'p jihatdan jamiyatdagi ijtimoiy ishonch, hamkorlik madaniyati va institutsional qo'llab-quvvatlash darajasiga bog'liq.

Ijtimoiy-falsafiy nuqtai nazardan iqtisodiy tafakkur faqat iqtisodiy bilimlar yig'indisi emas, balki shaxsning qadriyatlari, madaniy tajribasi, axloqiy me'yorlari va ijtimoiy munosabatlari

ta'sirida shakllanuvchi murakkab tafakkur tizimidir. Shu bois ayollar iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishda ijtimoiy kapitalning o'rnini o'rganish iqtisodiy rivojlanishning insonparvarlik va inklyuzivlik tamoyillarini chuqurroq anglash imkonini beradi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirishdagi o'rnini zamonaviy ijtimoiy-falsafiy konsepsiyalar asosida tahlil qilish, uning iqtisodiy faollik, tadbirkorlik tashabbuslari va inklyuziv iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini ilmiy jihatdan asoslashdan iborat.

Adabiyotlar tahlili. Ijtimoiy kapital nazariyasi XX asr oxirlarida iqtisodiyot, sotsiologiya va ijtimoiy falsafa fanlarida alohida ilmiy yo'nalish sifatida shakllandi. Ushbu konsepsiyaning nazariy asoslari Pierre Bourdieu, James Coleman va Robert D. Putnam tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, keyinchalik Francis Fukuyama hamda boshqa zamonaviy olimlar tomonidan rivojlantirildi.

Pierre Bourdieu ijtimoiy kapitalni shaxsning ijtimoiy aloqalari orqali qo'lga kiritadigan resurs sifatida izohlaydi. Uning fikricha, ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanganligi iqtisodiy va madaniy kapitalni samarali safarbar etish imkonini yaratadi. Ushbu yondashuv ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda oilaviy, kasbiy va mahalla institutlarining ahamiyatini tushuntirishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi [1].

James Coleman ijtimoiy kapitalning markaziy elementi sifatida ishonch va hamkorlikni ko'rsatadi. Olimning ta'kidlashicha, jamiyatda o'zaro ishonch qanchalik yuqori bo'lsa, iqtisodiy faoliyat va tadbirkorlik tashabbuslari shunchalik samarali rivojlanadi [2]. Mazkur yondashuv ayollar iqtisodiy faolligini oshirishda institutsional qo'llab-quvvatlash va ijtimoiy birdamlikning muhimligini ko'rsatadi.

Robert D. Putnam esa ijtimoiy kapitalni fuqarolik faolligi va demokratik institutlar bilan bog'laydi. Uning nazariyasiga ko'ra, ijtimoiy kapitalning rivojlanganligi jamiyatning iqtisodiy samaradorligini oshirish, fuqarolik mas'uliyatini kuchaytirish hamda barqaror rivojlanishni ta'minlashga xizmat qiladi [3].

Francis Fukuyama ijtimoiy ishonchni iqtisodiy taraqqiyotning asosiy omillaridan biri sifatida baholab, yuqori ishonchga ega jamiyatlarda tadbirkorlik faoliyati va innovatsiyalar tezroq rivojlanishini ilmiy asoslaydi [4]. Mazkur yondashuv zamonaviy iqtisodiyotda ijtimoiy kapitalning strategik ahamiyatini yanada kuchaytiradi.

So'nggi yillarda World Bank, UN Women, OECD va UNDP tomonidan e'lon qilinayotgan hisobotlarda ayollar iqtisodiy faolligi, tadbirkorlik va gender tengligi barqaror hamda inklyuziv iqtisodiy rivojlanishning muhim shartlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda [5–7]. Biroq mavjud tadqiqotlarning aksariyati iqtisodiy ko'rsatkichlarga asoslangan bo'lib, ijtimoiy kapitalning

ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'siri, ayniqsa O'zbekistonning ijtimoiy-madaniy sharoiti nuqtai nazaridan yetarlicha yoritilmagan.

Shu sababli mazkur maqolada ijtimoiy kapital ayollar iqtisodiy tafakkurining nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy-falsafiy determinanti sifatida tahlil qilinadi hamda uning gender tengligi, inson kapitali va inklyuziv iqtisodiy rivojlanish bilan o'zaro bog'liqligi konseptual jihatdan asoslanadi. Bu yondashuv tadqiqotning asosiy ilmiy yangiligini tashkil etadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqot ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishdagi o'rnini zamonaviy ijtimoiy-falsafiy yondashuvlar asosida kompleks tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqot metodologiyasi fanlararo (interdisciplinary) tamoyil asosida ishlab chiqilib, ijtimoiy falsafa, iqtisodiy sotsiologiya, gender tadqiqotlari hamda institutsional iqtisodiyot nazariyalarining metodologik imkoniyatlarini o'zaro integratsiyalashga asoslandi. Mazkur yondashuv ijtimoiy kapitalni faqat iqtisodiy resurs sifatida emas, balki iqtisodiy tafakkur, qadriyatlar tizimi va ijtimoiy munosabatlarni shakllantiruvchi muhim ijtimoiy institut sifatida baholash imkonini berdi.

Tadqiqotning nazariy asosini P. Bourdieu, J. Coleman, R. Putnam va F. Fukuyamaning ijtimoiy kapital konsepsiyalari, shuningdek, inklyuziv rivojlanish va gender tengligi bo'yicha xalqaro ilmiy yondashuvlar tashkil etdi. Ushbu nazariyalar ijtimoiy ishonch, hamkorlik, fuqarolik faolligi va institutsional qo'llab-quvvatlashning ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'sirini ilmiy jihatdan asoslash imkonini berdi.

Tadqiqotda quyidagi ilmiy metodlardan foydalanildi:

- ijtimoiy-falsafiy tahlil – ijtimoiy kapital va iqtisodiy tafakkurning mazmun-mohiyatini ochib berish uchun;
- tizimli yondashuv – ijtimoiy kapitalning tarkibiy elementlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash uchun;
- qiyosiy-komparativ tahlil – xalqaro tajriba va O'zbekiston sharoitini taqqoslash uchun;
- kontent-tahlil – ilmiy adabiyotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari va normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish uchun;
- mantiqiy umumlashtirish – tadqiqot natijalarini konseptual model shaklida tizimlashtirish uchun.

Empirik asos sifatida World Bank, UN Women, UNDP, OECD, O'zbekiston Respublikasining gender tengligi va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlashga oid normativ-huquqiy hujjatlari hamda zamonaviy ilmiy adabiyotlardan foydalanildi. Manbalar ilmiy ishonchliligi, dolzarbligi va mavzuga bevosita aloqadorligi mezonlari asosida tanlandi.

Mazkur metodologik yondashuv ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'sirini iqtisodiy, institutsional va aksiologik jihatlar birligida baholash hamda uning inklyuziv iqtisodiy rivojlanishdagi o'rnini konseptual asosda izohlash imkonini berdi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari ijtimoiy kapital ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda strategik ahamiyatga ega bo'lgan ko'p funktsiyali ijtimoiy resurs ekanligini ko'rsatdi. Nazariy va qiyosiy tahlillar asosida ayollar iqtisodiy faolligi nafaqat moddiy resurslar, balki jamiyatdagi ishonch muhiti, hamkorlik madaniyati, ijtimoiy tarmoqlar va institutsional qo'llab-quvvatlash darajasi bilan ham bevosita bog'liq ekanligi aniqlandi.

Tahlillar natijasida ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'sir etuvchi asosiy omillari quyidagi yo'nalishlarda namoyon bo'lishi aniqlandi.

1-jadval: Ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'siri

Ijtimoiy kapital elementi	Asosiy mazmuni	Ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'siri
Ijtimoiy ishonch	O'zaro ishonch va ijtimoiy birdamlik	Iqtisodiy tashabbus va tavakkalchilik oshadi
Ijtimoiy tarmoqlar	Kasbiy va ijtimoiy aloqalar	Axborot va resurslardan foydalanish imkoniyati kengayadi
Hamkorlik madaniyati	Kooperatsiya va sheriklik	Tadbirkorlik samaradorligi ortadi
Institutsional qo'llab-quvvatlash	Davlat dasturlari, kreditlar, ta'lim	Iqtisodiy mustaqillik va innovatsion faollik kuchayadi
Madaniy qadriyatlar	Oila, mahalla va ijtimoiy muhit	Mas'uliyatli iqtisodiy tafakkur shakllanadi

Manba: Muallif ishlanmasi.

Jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy kapitalning har bir elementi ayollar iqtisodiy tafakkurining shakllanishiga turli yo'nalishlarda ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, ijtimoiy ishonch va institutsional qo'llab-quvvatlash iqtisodiy qarorlar qabul qilish sifatini oshirishda asosiy omillar sifatida namoyon bo'ladi.

Nazariy tahlillar asosida ayollar iqtisodiy tafakkurining shakllanish mexanizmini ifodalovchi quyidagi konseptual model ishlab chiqildi.

Muallifning konseptual modeli

Ijtimoiy ishonch

↓

Ijtimoiy tarmoqlar va hamkorlik madaniyati

Ayollar iqtisodiy tafakkurining shakllanishi

Tadbirkorlik va innovatsion faollikning rivojlanishi

Inson va ijtimoiy kapitalning mustahkamlanishi

Inklyuziv iqtisodiy rivojlanish

Manba: Muallif ishlanmasi.

Mazkur konseptual model ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkurini rivojlantirishdagi izchil va ko‘p bosqichli ta’sir mexanizmini ifodalaydi. Modelga ko‘ra, iqtisodiy tafakkur avvalo ijtimoiy ishonch va hamkorlik muhiti ta’sirida shakllanadi. Keyingi bosqichda mazkur tafakkur tadbirkorlik tashabbuslari va innovatsion faoliyatni rag‘batlantiradi. Natijada inson kapitali va ijtimoiy kapital o‘rtasidagi o‘zaro uyg‘unlik kuchayib, inklyuziv iqtisodiy rivojlanish uchun zarur institutsional sharoit yuzaga keladi.

Tadqiqot natijalari shuningdek, O‘zbekiston sharoitida mahalla, oila va ta’lim tizimi ijtimoiy kapitalning asosiy manbalari ekanligini ko‘rsatdi. Ushbu institutlar ayollarning iqtisodiy bilimlarini boyitish, iqtisodiy qarorlar qabul qilish madaniyatini rivojlantirish va tadbirkorlik tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlashda muhim ijtimoiy vazifani bajaradi. Shu bilan birga, zamonaviy raqamli texnologiyalar va professional ijtimoiy tarmoqlarning rivojlanishi ayollar iqtisodiy tafakkurining innovatsion yo‘nalishda takomillashishiga xizmat qilmoqda.

Olingan natijalar ijtimoiy kapitalni rivojlantirishga qaratilgan siyosat ayollar iqtisodiy faolligini oshirish bilan bir qatorda jamiyatda ijtimoiy ishonchni mustahkamlash, iqtisodiy inklyuziyani kengaytirish hamda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishda muhim omil bo‘lib xizmat qilishini tasdiqlaydi.

Muhokama. Tadqiqot natijalari ijtimoiy kapital ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirishda yordamchi emas, balki strategik ijtimoiy-falsafiy omil ekanligini ko‘rsatadi. P. Bourdieu ijtimoiy kapitalni ijtimoiy aloqalar orqali qo‘lga kiritiladigan resurs sifatida izohlagan bo‘lsa, mazkur tadqiqot ushbu yondashuvni ayollar iqtisodiy tafakkuri doirasida kengaytiradi. Ya’ni ijtimoiy aloqalar ayollar uchun nafaqat iqtisodiy resurslarga kirish imkonini beradi, balki iqtisodiy qaror qabul qilish madaniyati, ishonch, tashabbuskorlik va tadbirkorlik motivatsiyasini ham shakllantiradi.

J. Colemanning ijtimoiy ishonch va hamkorlik haqidagi qarashlari ham tadqiqot natijalari bilan uyg'unlashadi. Ayollar iqtisodiy faolligining ortishi ko'p jihatdan oilaviy, mahalliy, kasbiy va institutsional qo'llab-quvvatlash muhitiga bog'liq. Ijtimoiy ishonch mavjud bo'lgan muhitda ayollar iqtisodiy xavflarni oqilona baholaydi, hamkorlikka kirishadi va tadbirkorlik faoliyatida faolroq ishtirok etadi.

R. Putnam ijtimoiy kapitalni fuqarolik faolligi va demokratik institutlar samaradorligi bilan bog'laydi. O'zbekiston sharoitida bu yondashuv mahalla, oila, ta'lim muassasalari va xotin-qizlar tashkilotlari faoliyati orqali o'ziga xos mazmun kasb etadi. Mazkur institutlar ayollarning iqtisodiy bilimlarini oshirish, ijtimoiy tajribasini kengaytirish va tadbirkorlik tashabbuslarini qo'llab-quvvatlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Xalqaro hisobotlarda ham ayollar iqtisodiy faolligini qo'llab-quvvatlash inklyuziv rivojlanishning muhim sharti sifatida baholanadi. World Bank'ning Women, Business and the Law 2024 hisobotida ayollar iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytiruvchi huquqiy sharoitlar 190 ta iqtisodiyot kesimida tahlil qilingan. UN Women va UN DESA'ning Gender Snapshot 2024 hisobotida esa gender tengligi bo'yicha global taraqqiyot hali yetarli emasligi, ayollar va qizlarning iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirish barqaror rivojlanish uchun zarurligi qayd etiladi. OECD'ning The Missing Entrepreneurs 2023 hisobotida ayollar, yoshlar, migrantlar va boshqa kam namoyon bo'lgan guruhlar tadbirkorligini rivojlantirish inklyuziv iqtisodiy siyosatning muhim yo'nalishi sifatida ko'rsatilgan.

Mazkur tadqiqotning asosiy farqli jihati shundaki, unda ijtimoiy kapital ayollar iqtisodiy tafakkurining faqat iqtisodiy emas, balki aksiologik, kommunikativ va institutsional asosi sifatida talqin qilindi. Ayollar iqtisodiy tafakkurining shakllanishida ijtimoiy ishonch, hamkorlik madaniyati, mahalla instituti, ta'lim tizimi va kasbiy tarmoqlar o'zaro bog'liq holda ta'sir ko'rsatadi. Shu jihatdan ijtimoiy kapital ayollarning iqtisodiy mustaqilligi, tadbirkorlik madaniyati va innovatsion faolligini kuchaytiruvchi muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Shu bilan birga, ijtimoiy kapitalning ijobiy ta'siri o'z-o'zidan yuzaga kelmaydi. An'anaviy stereotiplar, moliyaviy savodxonlikning yetarli emasligi, institutsional xizmatlardan xabardorlik darajasining pastligi va raqamli ko'nikmalarning cheklangani ayollar iqtisodiy tafakkurining to'liq rivojlanishiga to'sqinlik qilishi mumkin. Shu sababli ijtimoiy kapitalni rivojlantirish siyosati ta'lim, huquqiy madaniyat, moliyaviy savodxonlik, raqamli kompetensiya va gender tengligi bilan uzviy bog'liq holda olib borilishi zarur.

Xulosa. Tadqiqot natijalari ijtimoiy kapital ayollar iqtisodiy tafakkurini shakllantirish va rivojlantirishda muhim ijtimoiy-falsafiy determinant ekanligini ko'rsatdi. Ijtimoiy ishonch, hamkorlik madaniyati, ijtimoiy tarmoqlar va institutsional qo'llab-quvvatlash ayollarning

iqtisodiy qarorlar qabul qilishi, tadbirkorlik tashabbuslari va innovatsion salohiyatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Birinchidan, ijtimoiy kapital ayollarning iqtisodiy faolligini oshiruvchi nomoddiy resurs sifatida namoyon bo'ladi. U iqtisodiy imkoniyatlardan foydalanish, axborot almashinuvi va sheriklik munosabatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ikkinchidan, ayollar iqtisodiy tafakkuri faqat iqtisodiy bilimlar yig'indisi emas, balki qadriyatlar, ijtimoiy tajriba, madaniy muhit va institutsional ishonch bilan bog'liq murakkab tafakkur tizimidir.

Uchinchidan, O'zbekiston sharoitida mahalla, oila, ta'lim muassasalari va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlovchi institutlar ijtimoiy kapitalning muhim manbalari sifatida ayollar iqtisodiy faolligini rivojlantirishda alohida ahamiyatga ega.

To'rtinchidan, ijtimoiy kapitalni rivojlantirish ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, inson kapitalini yuksaltirish va inklyuziv iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashning muhim sharti hisoblanadi.

Amaliy jihatdan ayollarning moliyaviy savodxonligini oshirish, mentorlik va biznes tarmoqlarini rivojlantirish, mahalla va ta'lim muassasalari hamkorligini kuchaytirish, raqamli platformalar orqali iqtisodiy axborot almashinuvini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Kelgusidagi tadqiqotlarda ijtimoiy kapitalning ayollar iqtisodiy tafakkuriga ta'sirini hududlar, yosh guruhlar va kasbiy qatlamlar kesimida empirik ma'lumotlar asosida o'rganish muhim ilmiy vazifa bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bourdieu P. The Forms of Capital // Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education / Ed. by J. Richardson. – New York: Greenwood Press, 1986. – P. 241–258.
2. Coleman J. S. Social Capital in the Creation of Human Capital // American Journal of Sociology. – 1988. – Vol. 94. – P. S95–S120.
3. Putnam R. D. Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy. – Princeton: Princeton University Press, 1993. – 258 p.
4. Fukuyama F. Trust: The Social Virtues and the Creation of Prosperity. – New York: Free Press, 1995. – 457 p.
5. Lin N. Social Capital: A Theory of Social Structure and Action. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 278 p.
6. Woolcock M. Social Capital and Economic Development: Toward a Theoretical Synthesis and Policy Framework // Theory and Society. – 1998. – Vol. 27, №2. – P. 151–208.

7. Granovetter M. The Strength of Weak Ties // American Journal of Sociology. – 1973. – Vol. 78, №6. – P. 1360–1380.
8. Sen A. Development as Freedom. – New York: Alfred A. Knopf, 1999. – 366 p.
9. Nussbaum M. Creating Capabilities: The Human Development Approach. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 2011. – 237 p.
10. Giddens A. The Consequences of Modernity. – Stanford: Stanford University Press, 1990. – 186 p.
11. Castells M. The Rise of the Network Society. 2nd ed. – Oxford: Wiley-Blackwell, 2010. – 597 p.
12. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. – Cambridge: Cambridge University Press, 1990. – 152 p.
13. World Bank. Women, Business and the Law 2024. – Washington, DC: World Bank, 2024. – 214 p.
14. UN Women; UN DESA. Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024. – New York: UN Women, 2024.
15. OECD; European Commission. The Missing Entrepreneurs 2023: Policies for Inclusive Entrepreneurship and Self-Employment. – Paris: OECD Publishing, 2023. – 298 p.
16. UNDP. Human Development Report 2023/2024: Breaking the Gridlock: Reimagining Cooperation in a Polarized World. – New York: United Nations Development Programme, 2024. – 324 p.
17. International Labour Organization. World Employment and Social Outlook: Trends 2024. – Geneva: ILO, 2024.
18. United Nations. Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. – New York: United Nations, 2015.
19. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 7-martdagi PF–87-son Farmoni. Oila va xotin-qizlarni tizimli qo‘llab-quvvatlashga doir ishlarni yanada jadallashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida.
20. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2021-yil 28-maydagi SQ–297-IV-son Qarori. 2030-yilgacha O‘zbekiston Respublikasida gender tenglikka erishish strategiyasini tasdiqlash haqida.
21. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF–158-son Farmoni. “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida.
22. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 2-sentabrdagi O‘RQ–562-son Qonuni. Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlar kafolatlari to‘g‘risida.

23. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son Qonuni. Ta'lim to'g'risida.
24. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – 464 b.
25. Qodirova Z. R. Gender tengligi va xotin-qizlar ijtimoiy faolligining falsafiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2020. – 180 b.